

60. Iorga N. Istoria Bisericii Românești și a vieții religioase a românilor. Ed. 2. București, 1928. – Vol. I. – P. 226.
61. Timko I. Keleti kereszténység, keleti egyházak. – Budapest, 1971. – P. 433-434.
62. ДАЗО. Ф. 151, оп. 25, спр. 11, арк. 3-6; Лучкай М. Назв. праця. – Т. 2. – С. 197; Iorga N. Op. cit. – Vol. 2. – P. 226.
63. Гаджега В. Додатки кь исторіи русинов і руських церквей в Марамороші // Науковий Зборникъ товариства “Просвіта” въ Ужгороді. – Ужгородъ, 1923. – Р. 3. – С. 154; Пагиря В. Монастирі Закарпаття (1360-1939). – Мукачево, 1994. – С. 24.
64. Там же. – С. 25; Лучкай М. Назв. праця. – Т. 2. – С. 197.
65. ДАЗО. Ф. 151, Оп. 25, спр. 11, арк. 2-3.

Історик Андраш Комароші (1861-1931)

*До 140-річчя від дня народження і 70-річчя
від дня смерті*

Кобаль О.Ю.

За роки незалежності України у розвитку історичної науки на Закарпатті відбулися значні зміни. Особливо зріс інтерес до життя та діяльності відомих у минулому, але „забутих” у радянські часи історичних постатей, культурних і церковних діячів, вчених. Однак, не дивлячись на вагомий здобуток у цій сфері, залишається чимало людей, творчі набуток яких заслуговують того, щоб про них знати. Власне, про одну таку людину: історика, архіваріуса, літературознавця, члена Угорської Академії Наук Андраша Комароші поговоримо детальніше.

Постать Андраша Комароші залишається майже невідомою не тільки для широкого загалу, але й для вузького кола спеціалістів. Його не згадують ні опубліковані енциклопедичні довідники [1], ані спеціальні історіографічні роботи [2].

У „Нарисах з історії Закарпаття” про вченого згадується лише те, що він писав про виникнення Угочанського комітату [3]. Між тим, згаданий дослідник визнаний спеціаліст з історії Угорщини й Закарпаття XVI-XVII ст., автор численних монографій, статей, редактор журналів, один з небагатьох закарпатських вчених членів Угорської Академії Наук [4].

А. Комароші народився 18 листопада 1861 року у с. Петрове сучасного Виноградівського району Закарпатської області в родині місцевого угорського землевласника Петра Комароші [5]. Рід Комароші (від назви міста Рев-Комаром, нині Комарно, Словаччина) потрапив до Угочанщини через сімейні зв'язки з родиною Вербевці у XVIII ст. Дуже швидко, головним чином по жіночій лінії, вони стали власниками значних земельних угідь [6]. Родоначальником петрівської гілки родини був Андраш Комароші (прадід ученого), у одного з його синів — Дьєрдя — 13 липня 1827

року народився син Петро. Саме від другої дружини останнього — Кароліни Норак — й народився майбутній історик. Через два роки Андраш Комаромі втрачає батька, а його подальшим вихованням займається мати й рідня [7]. Закінчивши початкову школу, він продовжує навчання у Мараморощигетській реформатській гімназії (нині м. Сігету Мармацей, Румунія), а в 1880 році поступає на філософський факультет Будапештського університету. Паралельно з 1881 по 1885 рік він працює архіваріусом у Угорському Національному Музеї, а потім, короткий час (поч. 1886 р.) — співробітником Університетської бібліотеки. У травні 1886 року, після закінчення університету, його призначають референтом Державного архіву [8]. Через рік Андраш Комаромі одружується на Бланці, доньці багатого землевласника із Нового Села (Виноградівський район) Балінта Уйгелі. Вони мали двох дітей: сина і доньку. Пізніше син трагічно загинув, а донька у 1911 році вийшла заміж за Бейлу Богдана із Барачки (нині Угорщина) [9], після чого у його житті настає тривалий період активної дослідницької роботи. Він стає членом Угорського Геральдичного й Генеологічного Товариства (1887 р.), а згодом і членом правління Угорського Історичного Товариства (1889 р.). Заслуги молодого угочанського історика виявилися настільки вагомими, що 10 травня 1895 року його обирають членом-кореспондентом Угорської Академії Наук, де він активно працював у кількох комісіях [10]. У роки Першої світової війни Андраша Комаромі призначили головним архіваріусом Угорщини (1917 р.). Через чотири роки (1921 р.) він виходить на пенсію. Помер учений при трагічних обставинах (наклав на себе руки) у Будапешті 5 грудня 1931 року [11].

Андраш Комаромі розпочав свою наукову й літературну діяльність будучи студентом у першій половині 80-х років XIX ст. Він належав до тієї молодшої генерації угорських істориків, яка з нових позицій і по-новому розпочала дослідження до того маловивчених періодів угорської історії та критичний аналіз окремих проблемних питань [12]. На перших порах молодий дослідник поряд з науковою діяльністю чимало часу приділяв літературі, публікуючи невеликі новели у різних тогочасних газетах, зокрема — мараморощигетських. Пізніше він сконцентрувався на історичних студіях, хоч і з літературними спробами не поривав остаточно.

Молодий Комаромі поставив собі за мету опрацювання історії Угорщини XVII-XVIII ст. [13]. У виборі теми досліджень важливу роль відіграло те, що зі студентських років історик працював у архіві Угорського Національного Музею, де зберігалася величезна кількість джерел з історії Угорщини епохи реформації і конформації. Не дивно, що перші свої іс-

торичні праці він присвятив публікації архівів окремих угорських родин XVI-XVII ст. Перейшовши працювати у Державний архів, Андраш Комаромі продовжив дослідження у цьому напрямку, сфокусувавши свою увагу на генеалогії окремих угорських родин: Гунт-Пазмань, Вербевці, Редеї, Боніш, Іллеші та ін. Частина з цих праць була опублікована на сторінках таких наукових часописів, як „Турулм”, „Історична скарбниця”, „Століття”, інші — окремими виданнями. Більше того, у 1899 році дослідник разом з Бейлом Петтко розпочав видавати окремий часопис, присвячений історії родин під назвою „Іван Нодь” [14] (відомий угорський генеалог, який в середині XIX ст. опублікував багатотомну працю з генеалогії Угорщини [15]). З’явилися три випуски (останній у 1901 р.), в яких знаходимо чимало статей і редактора часопису Андраша Комаромі. Крім того він з 1900 до 1911 року був редактором і основного джерелознавчого журналу угорських істориків „Történelmi Tárg” („Історична скарбниця”) [16], де опублікував чимало цінних розвідок і праць з історії Угорщини XVI-XVII ст., зокрема такі, як „Угорські листи з XV ст.”, „Пам’ятки угорських державних зборів”, „Привілеї ниредьгазьких гайдуків” та багато інших [17]. До речі, джерелознавчі праці Андраша Комаромі про угорських гайдуків донині вважаються класичними в угорській історії. Він задумав також написати історію Трансільванського князівства. І все ж для української історії найбільш цінними й вагомими є праці Андраша Комаромі, які стосуються історії сучасного Закарпаття і перш за все — його рідної Угочанщини (нині переважно Виноградівський район України, невелика частина Сату-Марського повіту Румунії та Саболч-Сатмар-Березької області Угорщини). Дослідник мріяв написати узагальнюючу працю з історії Угочанського комітату, однак з різних причин втілити в життя свій задум він не зміг (через фінансові проблеми). Проте численні статті, написані ним протягом 90-х років XIX ст. — поч. XX ст., а також рукописний фонд історика, що зберігається сьогодні в Угорському Національному Музеї в Будапешті, свідчать, що він був близьким до досягнення своєї мети [18].

Із праць, присвячених історії Закарпаття, заслуговують на увагу такі, як „Замок Нялаб і його Домінік” (1894), „З архіву Угочанського комітату” (1893), „З архіву родини Перені” (1900), „Пам’ятки епохи куруців в архіві комітату Угоча” (1901), „Протоколи Мараморощського комітату” (1910), «Походження І. Вербевці» (1896) та інші [19]. Для всіх них характерна насиченість фактичним матеріалом, який, на жаль, донині залишається у своїй більшості не використаним. Між тим, ґрунтовні дослідження Андраша Комаромі стосовно формування великого домінального господарства, ролі родин Перені в історії нашого краю, соціальних відносин XVI-

XVII ст. і т. ін., не можна оминати при написанні історії Закарпаття. Крім того, він багато публікувався в газеті „Угоча”, яка виходила у Севлюші (нині Виноградове). Комаромі у своїх матеріалах описував рідне село Петрове, життя та побут немешів і т. д.

Сподіваємося, що в майбутньому українські дослідники звернуться до наукової спадщини Андраша Комаромі, яка має усі підстави бути надійним джерелом для висвітлення проблемних питань історії нашого краю.

Л і т е р а т у р а:

1. Довідник з історії України. А-Я. За заг. ред. І. Підкови, Р. Шуста. — 2-ге вид., доопр. і доповн. — К.: Генеза, 2001; Павленко Г. В. Діячі історії, науки і культури Закарпаття. Малий енциклопедичний словник. — Ужгород, 1997.
2. Данилюк Д. Д. Розвиток історичної науки на Закарпатті в другій половині XIX ст. // Матеріали наукової конференції викладачів історичного факультету. — Ужгород, 1994. — с. 65-70; Данилюк Д. Д. Історична наука на Закарпатті. — Ужгород, 1999.
3. Нариси історії Закарпаття. Т. 1. — Ужгород, 1993.
4. Gulyás Pál. Magyar írók élete es munkái. 16. k. Budapest, 1995. Hasonmás kiadás., 905-906. o.
5. A péterfalvi református egyház harmadik anyakönyve. 1861 (1826-1914).
6. Szabó István. Ugocsa megye. Budapest., 1937., 170. o.
7. A péterfávi református egyház anyakönyvei. 1-3. (1765-1914).
8. Lukinich Imre. Komáromy András. 1861. nov. 18. 1931 dec. 5. Századok. 1932., 66, 1-3 sz., 122-123. o.; Ugocsa., 1886., II. évfolyam., 20 sz.; Keresztyén Balázs. Kárpátaljai művelődési lexikon. Ungvár-Budapest., 1995., 153.0.
9. Ugocsa., 1888., IV évfolyam., 1 sz.; Ugocsa., 1888., IV évfolyam., 22 sz.; Ugocsa., 1911., II évfolyam., 37 sz.
10. Magyar Életrajzi Lexikon., 1. k., Budapest, 1967., 956-957. o.; Lukinich Imre., I. m., 123. o.; Magyarország tiszti cím és névtára XXXII évfolyam., Budapest, 1913., 88, 791-742. o.
11. GulyásPál, I. m., 905-906. o.; KeresztyenBalázs., I. m., 153. o.
12. Lukinich Imre., I. m., 122. o.
13. Дивись додаток.
14. GulyásPál., I. m., 906. o.
15. Gunst Péter. A magyar történetírás története. Debrecen, 1995., 146-147. o.
16. Magyar Életrajzi Lexikon., 1. k. Budapest, 956-957. o.
17. Дивись додаток.
18. Szabó István., I. m., Előszó.
19. Дивись додаток.

ОСНОВНІ ПРАЦІ АНДРАША КОМАРОМІ

М о н о г р а ф і ї:

1. Karancsberényi báró Berényi György élete és politikai működése 1601-1677. Bp., 1885.
2. Liszti, László élete. Budapest, 1887.
3. Révay Kata Szidónia levelei írtjéhez 1656-1702. Budapest, 1888.
4. Thelekessy Mihály 1576-1601. Budapest, 1890.
5. Hunt Pázmán nemzetség ugocsai ága. Budapest, 1889.
6. Liszti László munkái. Budapest, 1891.
7. A Szentpáli család megtelepedése Ugocsa varmegyében. Nagy-Szóllós, 1892.
8. A borosjenői Tisza család ősei. Budapest, 1896. ^
9. Werbőczy István emlékezete. Nagy-Szóllós, 1896.
10. Ugocsa vármegye keletkezése. Budapest, 1896.
11. A szabad hajdúk történetére vonatkozó levéltári kutatások. Budapest, 1898.
12. Magyarországiboszorkányperokoklevéltára. Budapest, 1910.

С т а т т і:

1. Gróf Esterházy Dániel levéltára a Nemzeti Múzeum könyvtárában. (MK^1882).
2. A kisédei gróf Rédey család a Magyar Nemzeti Múzeum levéltárában (MK.1883).
3. Akisédei gróf Rédeycsaládról (TI^: 1883, 119-138.0.).
4. A Rédeyek legrégebb czimeres levele (T2: 1884, 47-48.0.).
5. Két végrendelet a XVII. Századból (TT^: 1884).
6. Paczulai Pétemé Kornis Borbála szombatosságára vonatkozó tanukihalgatások. (TT. 1884).
7. Rédey Ferenc életéhez (TT. 1884).
8. Karancsberény báró Berényi György élete és politikai működése 1601-1677 (Sz^: 1885 (19) 126-155.0.).
9. Berényi György naploja az 1634-1635 soproni és az 1637-1638 pozsonyi országgyűlésekről. (TT. 1885).
10. Adalékok a Mikések notaperéhez (TT. 1885)
11. Komis Margit Rhédey Jánosné nászhozománya 1627-ből (TT. 1885).
12. A szabad vitézek kóborlásai történetéhez a XVII. Században. (TT. 1885).
13. Be^niczky Péter életéhez. (TT. 1885, 420, 1888, 435).
14. A tolcsvai Bónis család leveleiből, 1596-1683. (TT. 1886, 15M81.0., 376388.0., 577-584.0.)
15. A tolcsvai Bónis család őseiről. (T4: 1886, 25-30.0., 75-83.0.).
16. Rákóczy Zsigmond kormányzósága történetéhez. (TT. 1886).
17. Köpcsényi gróf Listhi László (Sz. 1886 (20) 32-53.0., 122-140.0.).
18. A nagy-károlyi gróf Károlyi-család oklevéltára. (T. 1887, 140-142.0.).

19. Bercsényi család iratai. (T. 1887, 85-89.0.)
20. Thurzó Mária végrendelete és Beniczky Péter a költő. (Sz. 1887 (21) 217234.0, 321-347.0.)
21. Ánemzetségekről. A Kátanemzetségről. (T. 1887, V. 160-181.0.)
22. A Nagy-Idai család leveles ládaja. (Sz. 1888 (22) 740-749.0.)
23. Révay Kata Szidónia levelei ferjéhez 1656-1702. (Sz. 1888 (22) 798811.0., 811-896.0.)
24. Illésy család nemzedékrendje (T6: 1888, 145-156.0.)
25. Pam Török Balázs végrendelete 1604-ből. (TT. 1888)
26. Forgács Imre naplója (T7: 1889, 70-78.0.)
27. Gyulai Balázs címeres levele 1591. (T7: 1889, 97-99.0.)
28. A Hunt-Pázmán nemzetség ugocsai ágazata (T7: 1889, 145-168)
29. Sempte és Galgóc hadi felszerelése 1622-ben. (Sz. 1889 (23) 403-412.0.)
30. Költő-e vagy gonosztevő [Listhy László]. (Sz. 1889 (23) 420-446.0.) (Csergheó Géza a cikkére (Sz. 1889 (23) 412-416.0.))
31. Thököly Imre erdélyi vállalata 1686-ban. (HK[^]. 1889).
32. Thelekessy Imre kassai kapitány 1497-1560. (HK. 1889).
33. A fuleki zendülés, hadtörvényszéki tárgyalás 1602-ben. (HK. 1890).
34. Követjelentés 1662-ből (TT. 1890, 394-399.0.) a Bónis család levéltárából.
35. APalásthyak. (T8: 1890, 132-138.0., 1891, Ю3.0. 205-206.0.)
36. Báthory István országbíró végrendelete. (Sz. 1890 (25) 736-750.0.)
37. Thelekessy Mihály (1576-1601). (Sz. 1890 (24) 468-484.0., 544-567.0., 617-643.0., 696-725.0., 775-804.0.)
38. Dózsa nádor és a Debreczeni család. (T. 1891, 1-9.0., 67.0., 78.0.)
39. A Rákóczyak kincse Munkács várában. (Sz. 1891 (25) 736-750.0.)
40. Az 1607-ik évi hajdúlázadás történetéhez. (HK. 1891, 226-242.0., 359374.0.)
41. Thelekessy Imre kassai kapitány végrendelete. (TT. 1891).
42. GrófEszterházy Amia hozománya. (TT. 1891).
43. XVII. századi gyászjelentések. (TT. 1891).
44. Jakusith Anna két levele (TT. 1891).
45. Radecius István ingóságának leltára. (TT. 1892).
46. A homoród-szentpáli Szentpáli család. (T.10: 1892, 139-145.0.)
47. Magyar nemzetiségek. (T.1892).
48. A mezőkeresztesi csata 1596. (HK. 1892).
49. Levelek és akták az 1607-1608 hajdúlázadás történetéhez. (HK. 1893, 7291.0.)
50. A borsodi és az ugocsai Szirmayak. (T. 1893).
51. Geneológiai feljegyzések a Viczay és Héderváry családok eredetéről és elágazásairól, 1708. (T.11: 1893, 151-152.0.)
52. Ugocsavármegye levéltárából. (Sz. 1893 (27) 27-40.0., 114-122.0.)
53. A szent-jánosí monostor Biharban. (Sz. 1893 (27) 875-878.0.)
54. Egy hamis pénzverő a XVI. században. (Sz. 1893 (27) 647-667.0., 748759.0.)
55. Emlék Barsvármegye hajdanából. Összegyűjtötte és kiadta Szémi. [Odascalcki Artur]. Bp., 1892, 225, VI. 1. = Komáromy András. (Sz. 1893(27)241-146.0.)

56. A bányavidéki véghelyek 1610-ben. (HK: 1893).
57. Nyaláb var és uradalma. (Sz. 1894 (28) 492-519.0.)
58. A "bűbajos" Báthory Aima. (Sz. 1894 (28) 298-314.0.)
59. Rhédey Ferenc váradi kapitány. (HK. 1894).
60. A nyitrai árulás 1621-ben. (HK. 1894).
61. Rimay János életéhez. (ITK.[^] 1894).
62. A borosjenei Tisza család ősei. (T13: 1895, 17-30, 55-64, 113-121, 145162).
63. Perényi Imre diáriuma, 1714. (TT. 1895, 145-166.0.) U.Ő. A br. Perányi család levéltárából 1603-1699, az utolsó közlemény 1420-1571. (TT. 1895, 506-523.0., 677-699.0.)
64. Kolonich Siegfried dunánmneni főkapitány életéből, 1598-1635. (HK. 1895, 4-87.0.)
65. Anagyszöllősi földesúrak gazdasági rendtartása. Anagyszöllősi közbirtokosokvégzései. (MGSZ[^] 1895).
66. A kanizsai török rablásai 1630-40. (HK. 1895).
67. Liszti László és Wesselényi Ferenc nádor. (ITK. 1895).
68. Nádasdy Ferenc országbíró mint geneológus. (T14: 1896, 39-41.0.)
69. Werbőczy István származása. Sz. 1896 (30) 163-167.0.)
70. A szecsényi árulás. (HK. 1896).
71. Báthory Gábor történetéhez. (HK. 1896).
72. Adatok Listi László életéhez. (ITJ. 1897).
73. A tolcsvai Bónis család őseiről. (a Makcsay levéltar adatai alapján, a cikk némileg bővítet változata: (AZT[^]. 1897, 66.0., 97.0., 134.0., 165.0., 195.0., 227.0.). 74 Bethlen Gábor Déva várában. (Sz. 1897 (31) 107-124.0.)
75. Kálló mint végvár. (HK. 1897).
76. Balasa Zsigmond hűtlenségi pöre. (HK. 1897).
77. Válasz Angyal [Dávid] megjegyzéseire. (Sz. 1897 (31) 366-372.0.)
78. Kazmczyk Ferenc geneológus. (T.1897.0.)
79. A Dózsa-lázadás történetéhez. (TT. 1897, 487-495.0.)
80. Listus Anna Rosina bűnpöréből. (TT. 1897).
81. Adatok az 1610 év történetéhez. (TT. 1898).
82. A szent korona és Bethlen Gábor. (Sz. 1898 (32) 876-883.0.)
83. Vegyes adatok, XVII sz. (TT. 1899, 499-503.0., 1900, 603-604.0.)
84. Hamispénzverő fourak. (AZT. 1899, 27.0.)
85. Dongó Gyártás Géza, Adalékok Nagymihály és Topolyán község helyrajzához. (AZT. 1899, 59.0., 90.0., 120.0.) a Sztáray -oklevéltárból.
86. Adatok Csejthe történetéhez, 1603-1693. (TT. 1899, 722-724.0. Erdődy család uradalmi iratai).
87. Perényi család levéltárából. (TT. 1900, 119-134.0., U.Ő. Perényi -féle ingóságok leltára, 1569. (TT. 1901, 588-597.0. és a család középkori szerepét illetően U.Ő. Perényiek a mohácsi vész előtt. (NI[^]. I: 1900).
88. Magyarországi fourak összeírása 1764-ben. („NT” II. 1900, 10 füzet, a diétai meghívások céljából).

89. Levéltári kutatások. (TT. 1900, 600-607.0., Homonnai Dmgeth Bálint néhány iratai, 1607-1612).
90. A Bilkey és Lipcsey család eredetéről. (N12: 1900, 4-5sz.).
91. A nagyváradfiszabók czéhszabályzata 1614-ből. (TT. 1901, 127-137.0.).
92. A nyíregyházi hajdúk privilégiumát (1640) az erdélyi Liber Regiusból kiadtu Komáromy András. (TT. 1901, 607-608.0.).
93. Kunczvilági emlékek Ugocsa vármegyec levéltárában. 1681-1711. (TT. 1901, 397-411.0.).
94. Ugocsa megye leveli П R. Ferenchez. (TT. 1901, 398-411 .o.).
95. Hova lettek Szent László várad székese gyházanak műkincsei? (Sz. 1902 (36)405-411.0.).
96. Levéltári kutatások. (TT. 1903, benne 442 -sk. Ugocsaí adatok az 1717-i tatárjárásról).
97. A gróf Festetics-család hitbizományai. (TT. 1906).
98. Magyar levelek a XVI. századból. (TT. 1907, 121-160.0., 388-436.0., 522-567.0., 1908, 196-227.0., 431-459.0., 1909, 211-239.0., 1910, 375-404.0., 517-542.0., 1911, 89-113.0., 443-477.0., 537-564, Mind Nádasdy Tamáshoz.
99. Magyar országgyűlési emlékek. (TT. 1908, 538-542.0., 546-551.0.).
100. Máramaros vármegye jegyzőkönyveiből, 1629-1672. (TT. 1910, 161186.0.).
101. Verbőczy István fia. (Sz. 1910 (44) 193-211.0., 283-297.0., 386-401.0., 460-476.0.).
102. Koháry Péter érsekújvári kapitány levelei Thurzó György nádorhoz, 1611-1616. (HK. 1911, 77-109.0.).
103. Bereg vármegye készülődése II. József bégadátására, 1772. (TT. 1911, 316 skl).
104. A surányi erdők rendbentartása, 1776. (TT. 1911, 311 sk 1).

3 історії культових споруд Ужгорода

Філін Л.І.

Важко сказати, яка ж була перша культова споруда в місті над Ужем. Ймовірно, що однією з перших повинна вважатися Горянська Ротонда, пам'ятка XII – XIV ст.[1]. Про неї написано вже не одне дослідження і думається, що щось нове важко про неї сказати, хіба що про проведення її реставрацію, встановлення іконостасу та новонамальованні фрески на бічних стінах човна храму. Ці “новації” тільки зашкодили первісному виду храму.

Древній Ужгород, що став поступово центром Ужанського комітату у XII ст., мусів мати вже перші культові споруди і своїх священнослужителі. Так, в гармоті Ерлавської капітули 1284 року згадується священник Стефан (Stephanus sacerdos de Ungwar.), який прирівнюється і виступає як рівний з капушанськими, чічерськими і тибавськими при заключенні однієї угоди. Раз є згадка про священника, то, й ймовірно, мав бути прихід та первісна церква [2].

У XIV ст. в Ужгороді вже був архідияконат, що підтверджує грамота від 2 квітня 1352 року, та грамота від 20 квітня 1352 року, в яких згадується архідиякон Петрус [3].

У 1384 році Владислав Другет, володар Горянський, заснував монастир Св. Тіла Христового (Павліанський монастир), який знаходиться десь біля південного рову замку. Не має сумніву, що при монастирі мала бути і невелика культова споруда та школа монастиря Св. Павла [4].

В одному з джерел XIII ст. йдеться про розпорядження угорського короля Бейли IV про будівництво в Ужгороді кам'яного замку та костьола в ньому (1284 р.). У грамоті Егерського архієпископства, датованій 1252 роком, згадується архідиякон замкового костелу Маршульф. У документах про збір десятини папськими легатами з приходів, згадується намісник замкового костелу (1332–1337 рр.) пастор Мігаль, котрий заплатив спочатку 20 грошей, потім – 4, а пізніше – 2 гроша. У 1400 р. при зам-